

Vergaderjaar 2011–2012

33 280 X

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2012
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Toelichting bij wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2012 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Defensie (X).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De minister van Defensie,
J. S. J. Hillen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

De departementale begroting

1. Leeswijzer

Budgettair kader

Uit de hiervoor vermelde samenvattende begrotingsstaat blijkt dat ten opzichte van de begroting 2012 een bedrag van € 235,2 miljoen aan de begroting voor 2012 wordt toegevoegd en het begrotingsbedrag voor de ontvangsten 2012 met een bedrag van € 66,0 miljoen wordt verhoogd. Dit leidt tot een uitgavenbudget van € 8 108,276 miljoen en een ontvangstenbudget van € 413,836 miljoen. Het bedrag voor de verplichtingen in 2012 is verhoogd met € 210,0 miljoen tot € 7 861,436 miljoen.

Samenvatting belangrijkste begrotingswijzigingen

Tot de belangrijkste begrotingswijzigingen worden gerekend de toekenning van € 27,1 miljoen in verband met de eindejaarsmarge voor de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties (HGIS) en de € 186,1 miljoen eindejaarsmarge voor de defensiebegroting, waaronder € 107,2 miljoen voor het veteranenbeleid en de uitdeling van de component sociale lasten ontwikkeling van de loonbijstelling van 2012 (€ 16,4 miljoen). De overige mutaties betreffen de budgetoverhevelingen tussen de departementen (€ 9,6 miljoen). De belangrijkste budgetoverhevelingen zijn de overheveling door het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de uitvoering van de bescherming van ambassadepersoneel (€ 16,1 miljoen) en de overheveling naar het ministerie van Veiligheid en Justitie voor de defensiebijdrage in de exploitatiekosten van het project C2000 (€ 6,3 miljoen). Defensie draagt ook bij aan de onderzoekskernreactoren Pallas en Oyster van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie (EL&I € 0,8 miljoen voor 2012 en meerjarig tot een bedrag van € 3,2 miljoen) en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW € 0,8 miljoen voor 2012 en meerjarig tot een bedrag van € 2,4 miljoen). Tevens neemt de defensiebegroting toe met € 66,0 miljoen als gevolg van hogere ontvangsten. De hogere ontvangsten zijn voornamelijk het gevolg van hogere ontvangsten bij het Commando Diensten Centra (CDC) door het verschuiven van ontvangsten van 2011 naar 2012 met een bedrag van € 44,6 miljoen bij Domeinen en € 10,4 miljoen overige ontvangsten voor bewakingsdiensten en vergoedingen van geneeskundige verstrekkingen. Bij de Bestuursstaf zijn de ontvangsten € 10,6 miljoen hoger door de BTW-teruggave op het Navo Veiligheids Investeringsprogramma (NVIP).

Toelichtingen

Per begrotingsartikel zijn de wijzigingen naar aard en oorzaak gerangschikt in een tabel met autonome en beleidsmatige mutaties. Naast de beleidsmatige mutaties worden ook omvangrijke autonome mutaties toegelicht. Conform de toezegging tijdens de begrotingsbehandeling is ook een toelichting op de investeringsquote opgenomen.

2. Het beleid

Algemeen

Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2012 met respectievelijk € 235,2 miljoen en € 66,0 miljoen te verhogen.

De mutaties die tot deze aanpassingen leiden, worden in de Voorjaarsnota 2012 opgenomen.

De cijfermatige aansluiting van de begrotingsstaten is als volgt:

Uitgaven

Vastgestelde begroting 2012 (incl. NvW)	€ 7 873 048	miljoen
Wijzigingen 1e suppletoire begroting 2012	+€ 235 228	miljoen
Stand Voorjaarsnota 2012	€ 8 108 276	miljoen

Ontvangsten

Vastgestelde begroting 2012 (incl. NvW)	€ 347 821	miljoen
Wijzigingen 1e suppletoire begroting 2012	+ € 66,015	miljoen
Stand Voorjaarsnota 2012	€ 413 836	miljoen

Overzicht uitgavenmutaties Bedragen x € 1 miljoen

Omschrijving	Inzet	CZSK	CLAS	CLSK	CKMar	DMO	CDC	Geh.	Nom.	Alg.	Centr App	Totaal
Begroting 2012 (incl. Nota v. Wijz.)	204,5	650,9	1 242,9	699,1	372,1	1 813,6	1 059,2	5,3	146,9	202,7	1 476,0	7 873,0
Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2012												
B. Beleidsmatige wijzigingen:												
1. Definitieve eindejaarsmarge	27,1								186,1			213,2
2. Doorwerking eindejaarsmarge		3,0	7,5	6,5	3,1	- 44,9	- 25,8		44,2	10,2	- 3,8	0,0
3. Herschikkingen intern en tussen de defensieonderdelen		4,1	9,0	- 6,0	0,3	20,5	65,1	- 0,3	- 98,0	- 0,2	5,5	0,0
4. Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		14,3	27,8	- 7,8	- 2,4	- 2,7	1,5		- 102,3	0,6	71,0	0,0
5. Herschikken facilitair bedrijf		- 2,2	- 21,7	- 2,0	- 1,0	- 0,5	27,2		0,2			0,0
6. Doorwerking ontvangsten				0,4		24,6	10,4			10,4	0,2	46,0
7. Bijstelling pensioenen											- 50,0	- 50,0
8. Overhevelingen tussen departementen		0,2		0,6	13,5	- 1,5	- 6,4		1,4		0,5	8,3
9. Financiering Kromhoutkaz							1,3					1,3
10. uitdeling loonbijstelling									16,4			16,4
Stand Voorjaarsnota 2012	231,6	670,3	1 265,5	690,8	385,6	1 809,1	1 132,5	5,0	194,9	223,7	1 499,4	8 108,2

Toelichting

1. Definitieve eindejaarsmarge

Het defensiebudget wordt bijgesteld met een bedrag van € 186,1 miljoen en het budget voor inzet wordt vanuit de HGIS verhoogd met € 27,1 miljoen. Dit betreft de definitieve eindejaarsmarge als gevolg van de gerealiseerde bedragen in 2011. De eindejaarsmarge van Defensie is inclusief het bedrag van € 107,2 miljoen voor de schadeloosstelling van de veteranen, die uit de vrijval HGIS met de najaarsnota 2011 is toegevoegd aan de defensiebegroting.

2. Doorwerking eindejaarsmarge

De doorwerking eindejaarsmarge betreft de lagere dan wel hogere eindrealisatie ten opzichte van de stand met de najaarsnota. Bij DMO is tevens de doorwerking verwerkt van de in de najaarsnota opgenomen maatregel betreffende de aanvulling van de brandstofvoorraden.

3. Herschikkingen intern en tussen defensieonderdelen

De herschikkingen bestaan uit diverse aanpassingen tussen zowel de programmabudgetten voor de investeringen, de instandhouding en de operationele gereedstelling, als de apparaatsbudgetten voor de materiële exploitatie en de ondersteuning.

De herschikkingen zijn ondermeer het gevolg van genomen maatregelen in het kader van de «*krijgmacht op orde*», waaronder een correctie voor de brandstofprijzen (–€ 18 miljoen), het bijstellen van de opleidingen (–€ 16,7 miljoen), de financiering van de eerste investeringen van het herbeleggingsplan vastgoed en het uitvoeren van infrastructurele aanpassingen om te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen (–€ 34,9 miljoen), de afstoting en sanering Hembrug (–€ 10 miljoen) en verder diverse urgente projecten die een relatie hebben met de operationele gereedheid van de Commando Landstrijdkrachten (–€ 3,5 miljoen), Commando Luchstrijdkrachten (–€ 3,0 miljoen) en Commando Zeestrijdkrachten (–€ 0,9 miljoen), operationele toelagen en overige mutaties (–€ 11,0 miljoen).

4. Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De uitdeling van de personele bijstelling verloopt via niet-beleidsartikel nominaal. De bijstelling is het gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 6 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 5,6 miljoen).
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (–€ 12 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg (–€ 78,7 miljoen).

5. Herschikking Facilitair Bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek.

6. Doorwerking ontvangsten

De uitgavenbegroting wordt bijgesteld als gevolg van de op pagina 9 toegelichte ontvangstenmutaties.

7. Bijstelling pensioenen

De neerwaartse bijstelling voor pensioenen betreft de doorwerking van de in de najaarsnota 2011 bijgestelde begroting.

8. Overhevelingen tussen departementen

Overhevelingen tussen het ministerie van Defensie en andere departementen hebben per saldo geleid tot een verhoging van het defensiebudget met € 8,3 miljoen. Van het ministerie van Buitenlandse Zaken is € 16,1 miljoen ontvangen voor de uitvoering van de bescherming van ambassadepersoneel door de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) van het CKmar. Het ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie draagt € 0,2 miljoen bij aan de *upgrade mass radars*. Daarentegen draagt Defensie bij aan de onderzoekskernreactoren Pallas en Oyster aan het ministerie van OCW (€ 0,8 miljoen 2012 en meerjarig tot een bedrag van € 2,4 miljoen) en ministerie EL&I (€ 0,8 miljoen en meerjarig tot een bedrag van € 3,2 miljoen). Aan ministerie van Veiligheid en Justitie draagt defensie € 6,3 miljoen bij aan de centrale exploitatiekosten voor het project C2000.

9. Financiering Kromhoutkazerne

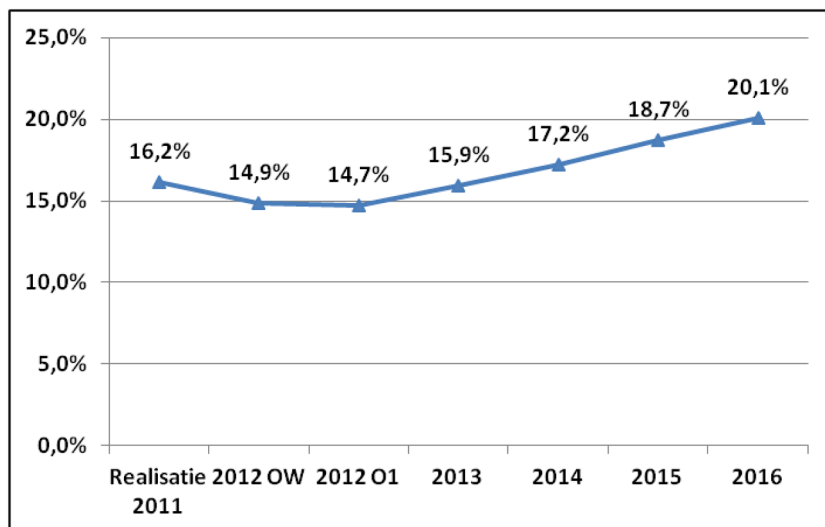
De verkoopopbrengst van de Knoopkazerne (€ 20,0 miljoen, zie ook toelichting bij ontvangsten, pagina 9) vloeit toe naar het ministerie van Financiën, omdat deze verkoop een onderdeel uitmaakt van de financiering van het PPS project Kromhoutkazerne (KHK). De verkoopopbrengst van de Knoopkazerne wordt omgezet in een structurele ophoging van de exploitatie PPS KHK met € 1,3 miljoen per jaar tot einde looptijd van het project in 2025.

10. Uitdeling loonbijstelling 2012

De component sociale lasten ontwikkeling van de loonbijstelling voor 2012 is toegevoegd aan de defensiebegroting.

11. Investeringsquote

Door de bovengenoemde mutaties wijzigt de investeringsquote ten opzichte van de ontwerpbegroting als volgt:

Overzicht ontvangstenmutaties

Omschrijving	Inzet	CZSK	CLAS	CLSK	CKMar	DMO	CDC	Geh.	Nom.	Alg.	Centr App	Totaal
Begroting 2012 (incl NvW)	12,6	13,6	15,8	9,2	4,7	231,3	53,8	0,0	0,0	0,5	6,4	347,8
Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2012												
1. Bijstelling Domeinen							44,6					44,6
2. Bijstelling overige ontvangsten				0,4			10,4			10,4	0,2	21,4
Stand Voorjaarsnota 2012	12,6	13,6	15,8	9,6	4,7	231,3	108,8	0,0	0,0	10,9	6,6	413,8

Toelichting

1. Bijstelling Domeinen

Dit betreft een bijstelling als gevolg van vertraagde verkoopopbrengsten voor afstotingprojecten van onroerende zaken (o.a. de complexen Hogeweg en Kanaalweg) in 2011 (€ 24,6 miljoen) en de opbrengst van de verkoop van de Knoopkazerne (€ 20,0 miljoen).

2. Bijstelling overige ontvangsten

Dit betreft hogere ontvangsten bij de bedrijven van CDC voor onder meer bewakingsdiensten, vergoeding voor verstrekking geneeskundig materieel en geleverde diensten voor transportcapaciteit. De hogere ontvangsten bij de Bestuursstaf komen door de BTW-teruggave op de NAVO projecten (€ 10,4 miljoen).

Gewijzigde gereedstellingsopdrachten

De operationele doelstellingen voor de operationele commando's in 2012 zijn bijgesteld. In onderstaande tabellen is bij de grijs gearceerde eenheden sprake van een bijstelling. De getallen tussen haken geven daarbij de getallen weer zoals die in de Rijksbegroting 2012 staan vermeld.

CZSK

Doelstellingenmatrix CZSK 2012		2012				
Groep	Organieke eenheid	Geplande inzet (OD1)	Totaal aantal eenheden	Operationeel gereede eenheden (OD1 of OD2)		Voortzettingss- vermogen (OD3)
				specifiek	organiek	
Staf	NLMARFOR	0,5	1		1	
Vlooteenheden	Fregatten LC-fregat	1	4	1,4	1	1,6
	M-fregat	0,5	2	0,8		1,2
	Patrouilleschepen		0			
	Bevoorradingsschepen	0,3	1	0,3		0,7
	Landing Platform Docks	0,3	2	0,9		1,1
	Onderzeeboten	0,7	4		1,5 [2]	2,5 [2]
	Ondersteuningsvaartuig OZD		1		0,8 [1]	0,2 [-]
	Mijnenbestrijdingsvaartuigen	1	6	2 [3]	1	3 [2]
	Hydrografische opnemings- vaartuigen	1	2		1 [1,2]	1 [0,8]
	Ondersteuningsvaartuig CARIB		1		0,8	0,2
Marinierseenheden	Mariniersbataljons	0,2	2	1		1
	Ondersteunende mariniersba- taljons		2	1		1
	Unit Interventie Mariniers	1	1		1	
	Marinierscompagnie CARIB		1	0,5	0,5	
	Bootschepeloton Caribisch Gebied		1	1		
Overige eenheden	Defensie Duikgroep		1		1	

CLAS

Doelstellingenmatrix CLAS 2012		2012				
Groep	Eenheden	Geplande inzet (OD1)	Totaal aantal eenheden	Operationeel Gereede eenheden (OD1 of OD2)		Voortzettingss- vermogen (OD3)
				Specifiek	Organiek	
HRF(L)HQ	NL deel HRF HQ ⁽²⁾		3	1 [-]	2 [3]	
Korps Commando Troepen	Commandotroepencompagnie		4		2	2
Luchtmobiele Brigade	Brigadehoofdkwartier + Stafcompagnie		1	1		
	Infanteriebataljon Luchtmobiel	0,1	3		1	2
	Gevechtssteun eenheden	[0,1]	1	0,5 [-]	[0,5]	0,5
	Logistieke eenheden	0,2	3		0,6	2,4
	NATRES Bataljon		2	2		
Gemechaniseerde Brigades (13, 43 Mechbrig)	Brigadehoofdkwartier + Stafcompagnie	0,1	2	1 [-]	[1]	1
	Pantserinfanteriebataljon	0,1	4	0,5	[0,5]	3,5
	Brigadeverkenningsseskadron		2		0,8	1,2
	Afdeling veldartillerie		1		0,1	0,9
	Pantsergeniebataljon	0,1	2		0,5	1,5
	Logistieke eenheden		4		0,8	3,2
	NATRES Bataljon		3	3		

Doelstellingenmatrix CLAS 2012			2012			
Groep	Eenheden	Geplande inzet (OD1)	Totaal aantal eenheden	Operationeel Gereede eenheden (OD1 of OD2)		Voortzettings- vermogen (OD3)
				Specifiek	Organiek	
Operationeel Onder- steunings Commando Land (OOCL)	Staf OOCL + Stafcompagnie		1		1	
	Geniebataljon		1		0,4	0,6
	JISTARC modules	0,3	5		2	3
	CIS-bataljon (3 compagnieën)		3	1 [-]	[1]	2
	CIMIC bataljon (6 CIMIC Support Elements)		6		2	4
	Bevoorradings- en Transportba- talion		2		1	1
	Geneeskundig bataljon (5 MTF)		5	2,5 [-]	[2,5]	2,5
	Herstelcompagnie		3		0,2	2,8
	Defensie Grondgebon- den Luchtverdedigings- Commando (DGLC)	Commando-element		0,8	0,8 [-]	[0,8]
	Patriot		3	2,5 [3]	0,5 [-]	
	AMRAAM		2	1,8	0,2	
	Stinger		3	2 [2,1]	1 [0,9]	
EOD	Ploegen	6	48		12	36

CLSK

Doelstellingenmatrix CLSK 2012		2012			
		Geplande inzet (OD1)	Totaal aantal eenheden	Operationeel Gereede eenheden (OD1 en OD2)	Voortzettings- vermogen (OD3)
Groep	Organieke eenheid			specifiek	organiek
Jachtvliegtuigen	F-16	6	57		17 [21] 40 [36]
Helikopters (Defensie Helikopter Commando)	AH-64D Apache		21		7 14
	CH-47 Chinook		13 → 14 [14]	4	9 → 10 [10]
	AS-532 Cougar	2	8	4	4
	SH-14D Lynx	2 → 0	5 → 0	2 → 0	3 → 0
	AB-412SP (SAR)	1	3	2	1
	NH-90 NFH		7 → 9 [7 → 12]	0 → 3 [4 → 0]	[0 → 5] 7 → 6 [3 → 7]
	NH-90 TNFH	[0 → 2]	0		
Luchttransport	(K)DC-10		3		1,5 1,5
	C-130H Hercules		4		2 2
Force Protection	OGRV eenheden		3		2 1
	Command en Control element		2		1 1
Air C4 ISR	AOCs (TACF)	1	1		1
	NDMC	1	1		1
Kustwacht Nederland	Dornier DO-228	1	2		1 1

Budgettaire gevolgen van beleid

Beleidsartikel 20 Inzet

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke ontwerp- begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012
Verplichtingen (totaal Inzet)	197 750	204 450	2 000	206 450
Programma-uitgaven,				
Uitgaven crisisbeheersingsoperaties (HGIS)				
Vrede en stabiliteit in Europa/Balkan, waarvan	400	400	1 000	1 400
EUFOR Althea			400	400
EULEX	400	400	0	400
KFOR			600	600
Vrede en stabiliteit in Afghanistan, waarvan	124 710	124 710	17 340	142 050
ISAF				
Nationale bijdrage aan ISAF-staven	7 500	7 500	4 700	12 200
ISAF <i>redeployment</i>	20 000	20 000	11 800	31 800
Geïntegreerde Politietrainingsmissie (GPM <i>Kunduz</i>)	97 000	97 000	1 000	98 000
EUPOL	210	210	- 210	0
UNAMA			50	50
Vrede en stabiliteit in Midden-Oosten, waarvan	600	600	310	910
UNTSO	600	600	0	600
NTM-I			60	60
CMF (voorheen CFMCC)			250	250
Vrede en stabiliteit in Afrika, waarvan	13 925	13 925	24 535	38 460
EU NAVFOR Atalanta	1 000	1 000	7 300	8 300
Ocean Shield	12 900	12 900	13 800	26 700
Libië (<i>Unified Protector</i>)			2000	2 000
UNMISS			1 400	1 400
EUSEC (FIN)			35	35
UNAMID	25	25	0	25
Overige missies, waarvan	5 675	5 675	- 1 700	3 975
Missies Algemeen	5 500	5 500	- 1 700	3 800
NLTC	175	175	0	175
Totale uitgaven crisisbeheersingsoperaties (HGIS)	145 310	145 310	41 485	186 795
Uitgaven contributies (HGIS), waarvan				
EU contributies (Athena)	1 500	1 500		1 500
NAVO contributies (AOM)	14 500	14 500	2 000	16 500
Totale uitgaven contributies (HGIS)	16 000	16 000	2 000	18 000
Voorziening crisisbeheersingsoperaties	29 690	29 690	- 16 416	13 274
Totale uitgaven HGIS	191 000	191 000	27 069	218 069
Uitgaven Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK)				
Nationale inzet	2 250	2 250	0	2 250
Totale uitgaven FNIK	2 250	2 250	0	2 250

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke ontwerp- begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012
Uitgaven overige inzet				
Voorziening <i>Vessel Protection Detachments</i> (VPD's)	4 500	11 200	0	11 200
Totale uitgaven overige inzet	4 500	11 200	0	11 200
Totale uitgaven artikel 20 Inzet				
	197 750	204 450	27 069	231 519
Ontvangsten				
Ontvangsten HGIS	1 407	1 407	0	1 407
Overige ontvangsten	4 500	11 200	0	11 200
Totaal ontvangsten	5 907	12 607	0	12 607

Bedragen x EUR 1 000

Omschrijving	Programma- uitgaven	Totaal
Totaal beleidsmatige mutaties		
Overlopende verplichtingen 2011–2012	30 000	30 000
Overrealisatie uitgaven CBO 2011	– 3 838	– 3 838
Overrealisatie ontvangsten CBO 2011	1 807	1 807
Onderrealisatie ODA	– 900	– 900
Totaal beleidsmatige mutaties	27 069	27 069

Toelichting

Voor het uitvoeren van crisisbeheersingsoperaties wordt de eindejaarsmarge 2011 van € 27,1 miljoen toegevoegd aan beleidsartikel 20 Inzet en specifiek voor de HGIS-artikelonderdelen crisisbeheersingsoperaties en contributies.

Nationale bijdrage aan ISAF-staven (NBI)

Het personeel dat niet werkzaam is binnen de Police Training Group (PTG) en de Air Task Force (ATF) van de Geïntegreerde Politietrainingsmissie (GPM), maar wel onderdeel uitmaakt van de GPM, wordt ondergebracht in de nationale bijdrage aan ISAF-staven. Door actualisering van de verdeling van de personele aantallen, binnen het vastgestelde personeelsplafond, vindt vanaf 2012 structureel een herschikking plaats van € 4,7 miljoen tussen de budgetten van GPM en NBI.

ISAF Redeployment

In de 2^e suppletoire begroting van 2011 is aangegeven dat het herstel van het teruggekeerd materieel door verschillende factoren is vertraagd. Hierdoor is ook het herstel van materieel in 2011 achtergebleven. Het budget wordt daarom geherfaseerd, wat leidt tot een verhoging van het budget van de ISAF Redeployment met € 11,8 miljoen in 2012.

Geïntegreerde Politietrainingsmissie (GPM)

De raming van de GPM is geactualiseerd, waarbij onder meer rekening is gehouden met de vertragingen bij de realisatie van de permanente infrastructuur op Kunduz, de latere verhuizing van de Air Task Force (ATF) en het Contingent Commando (Contco) van Kandahar naar Mazar-e-Sharif en de actualisering van de verdeling van de personele aantallen tussen GPM en NBI. Per saldo resteert hierdoor een verhoging met € 1,0 miljoen.

EU NAVFOR ATALANTA

Door de verlenging van de Nederlandse bijdrage aan deze missie (kamerstuk 29 521, nr. 168 van 01 juni 2011) en de inzet van een *Autonomous Vessel Protection Detachment* (AVPD) in de eerste helft van 2012 (kamerstuk 29 521/32 706 nr. 178 van 23 december 2011) neemt het budget voor deze missie toe tot € 8,3 miljoen.

Ocean Shield

Door de verlenging en aanpassing van de Nederlandse bijdrage aan deze missie (kamerstukken 29 521, nr. 168 van 01 juni 2011 en nr. 182 van 5 april 2012) neemt het budget voor deze missie toe tot € 26,7 miljoen.

Operation Unified Protector (OUP)

Voor de financiële afhandeling van deze in december 2011 beëindigde missie is in 2012 nog een bedrag van € 2,0 miljoen voorzien (kamerstuk 32 623 nr. 47 van 21 september 2011).

UNMISS

Voor de nieuwe Nederlandse bijdrage aan de VN-missie UNMISS in Zuid-Sudan (kamerstuk 29 521 nr. 172 van 30 september 2011) wordt tot medio 2013 een budget opgenomen van € 1,4 miljoen in 2012.

Contributies

Als gevolg van een toename in de uitgaven van NAVO-operaties stijgen de benodigde contributies van de lidstaten. De raming voor de Nederlandse contributies wordt daarom met € 2,0 miljoen verhoogd tot € 18,0 miljoen.

Voorziening crisisbeheersingsoperaties

De voorziening crisisbeheersingsoperaties wordt door deze mutaties met € 16,4 miljoen verlaagd tot € 13,3 miljoen.

Beleidsartikel 21 Commando zeestrijdkrachten (CZSK)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	567 232	650 894	19 394	670 288	0	0	0	0	0
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Commando ZSK									
Nederland,	41 185	41 185	6 879	48 064					
Commando ZSK Carib	1 883	1 883	9	1 892					
Kustwacht Nederland	19 998	19 998	722	20 720	230	230	230	230	230

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied	3 101	3 101	0	3 101					
Totaal programma- uitgaven	66 167	66 167	7 610	73 777	230	230	230	230	230
Apparaatsuitgaven									
Staf Commando ZSK	12 848	12 848	- 3 850	8 998					
Operationele eenheden	482 952	566 614	15 634	582 248					
Bijdragen aan SSO's	5 265	5 265	0	5 265					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
<i>personele uitgaven</i>	<i>385 641</i>	<i>469 303</i>	<i>10 646</i>	<i>479 949</i>					
<i>huisvesting</i>	<i>30 757</i>	<i>30 757</i>	<i>- 1 465</i>	<i>29 292</i>					
<i>ICT</i>	<i>21 370</i>	<i>21 370</i>	<i>1 704</i>	<i>23 074</i>					
<i>overige exploitatie</i>	<i>63 297</i>	<i>63 297</i>	<i>899</i>	<i>64 196</i>					
Totaal apparaatsuitgaven	501 065	584 727	11 784	596 511	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	567 232	650 894	19 394	670 288	230	230	230	230	230
Totaal ontvangsten	13 564	13 564	0	13 564					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	3 000		3 000
Interne herschikking CZSK en tussen defensieonderdelen	4 472	- 417	4 055
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		14 372	14 372
Ontvlechting facilitair bedrijf		- 2 171	- 2 171
Overhevelingen tussen departementen	138		138
Totaal beleidsmatige mutaties	7 610	11 784	19 394
Totaal mutaties	7 610	11 784	19 394

Toelichting

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen voor de personele en materiële exploitatie. De doorwerking van de minderuitgaven in 2011 is verwerkt in de eindejaarsmarge en leidt tot een ophoging van het uitgavenbudget 2012.

Interne herschikkingen CZSK en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een herschikking binnen het CZSK om de budgetten te laten aansluiten op de artikelonderdelen en de hieraan gekoppelde activiteiten. Bij de operationele eenheden betreft dit met name de oefentoelages.

Bijstelling personele uitgaven en SBK-regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is onder meer een gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (€ 3,7 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (€ 11,2 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 1,0 miljoen);
- de maatregel in het kader ontslagbescherming (–€ 6,0 miljoen);
- de bijdrage UKW (€ 3 miljoen);
- en nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 0,8 miljoen).
- de overige personele mutatie (€ 0,7 miljoen) betreft bijstelling voor de zogenaamde zakgeldregeling.

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. Vorig jaar is formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) van het FBD overgeheveld.

Overhevelingen tussen departementen

Het ministerie van Veiligheid & Justitie, het ministerie van Financiën (Douane) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dragen elk € 46 000 bij in het bedrijfsvoeringbudget van de kustwacht.

Beleidsartikel 22 Commando landstrijdkrachten (CLAS)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	1 218 614	1 242 946	22 576	1 265 522					
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Operationeel									
Commando LAS,	97 855	97 855	3 500	101 355					
Totaal programma- uitgaven	97 855	97 855	3 500	101 355	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven									
Staf Commando LAS	19 466	19 466	2 444	21 910					
Operationele eenheden	1 082 972	1 107 304	15 937	1 123 241					
Bijdragen aan SSO's	18 321	18 321	695	19 016					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
<i>personele uitgaven</i>	<i>875 582</i>	<i>899 914</i>	<i>11 833</i>	<i>911 747</i>					
<i>huisvesting</i>	<i>80 949</i>	<i>80 949</i>	<i>5 006</i>	<i>85 955</i>					
<i>ICT</i>	<i>47 370</i>	<i>47 370</i>	<i>731</i>	<i>48 101</i>					
<i>overige exploitatie</i>	<i>116 858</i>	<i>116 858</i>	<i>1 506</i>	<i>118 364</i>					
Totaal apparaatsuitgaven	1 120 759	1 145 091	19 076	1 164 167	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	1 218 614	1 242 946	22 576	1 265 522	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Totaal ontvangsten	15 823	15 823	0	15 823					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	3 500	4 000	7 500
Interne herschikking CLAS en tussen defensieonderdelen		8 967	8 967
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		27 843	27 843
Ontvlechting facilitair bedrijf		– 21 734	– 21 734
Totaal beleidsmatige mutaties	3 500	19 076	22 576
Totaal mutaties	3 500	19 076	22 576

Toelichting

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen voor de personele en materiële exploitatie. De doorwerking van de minderuitgaven in 2011 wordt verwerkt in de eindejaarsmarge. De minderuitgaven in 2011 voor de personele en materiële exploitatie resulteren voor het CLAS in een verhoging van het uitgavenbudget voor 2012.

Interne herschikkingen CLAS en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne herschikking binnen het CLAS om de budgetten te laten aansluiten op de artikelonderdelen en de hieraan gekoppelde activiteiten (€ 3 miljoen). Tevens zijn opgenomen de herschikkingen tussen de defensieonderdelen. Het betreft hier onder meer het voor een deel onderbrengen (onderhoud infrastructuur) van Groep Geleide Wapens van CSLK naar de CLAS (–€ 7,1 miljoen) en diverse kleine herschikkingen tussen de defensieonderdelen tot een totaal van –€ 1,1 miljoen.

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is onder meer een gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (€ 1,0 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (€ 26,0 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 2,1 miljoen);
- de maatregel in het kader van ontslagbescherming (–€ 4,5 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 1,3 miljoen);

- de overige personele mutatie (€ 1,9 miljoen) betreft bijstelling voor de zogenaamde zakgeldregeling.

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. Vorig jaar is formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) van het FBD overgeheveld.

Beleidsartikel 23 Commando luchtstrijdkrachten (CLSK)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	654 176	699 076	– 8 324	690 752					
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Commando LSK,	50 726	50 726	12 438	63 164					
Totaal programma- uitgaven	50 726	50 726	12 438	63 164	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven									
Staf Commando LSK	25 105	25 105	0	25 105					
Operationele eenheden	571 018	615 918	– 20 594	595 324					
Bijdragen aan SSO's	7 327	7 327	– 168	7 159					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
<i>personele uitgaven</i>	<i>384 986</i>	<i>429 886</i>	<i>– 10 233</i>	<i>419 653</i>					
<i>huisvesting</i>	<i>54 656</i>	<i>54 656</i>	<i>3 275</i>	<i>57 931</i>					
<i>ICT</i>	<i>18 994</i>	<i>18 994</i>	<i>– 29</i>	<i>18 965</i>					
<i>overige exploitatie</i>	<i>144 814</i>	<i>144 814</i>	<i>– 13 775</i>	<i>131 039</i>					
Totaal apparaatsuitgaven	603 450	648 350	– 20 762	627 588	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	654 176	699 076	– 8 324	690 752	0	0	0	0	0
Totaal ontvangsten	9 181	9 181	405	9 586					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	6 500		6 500
Interneerschikking CLSK en tussen defensieonderdelen	5 938	– 12 025	– 6 087
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		– 7 820	– 7 820
Ontvlechting facilitair bedrijf		– 1 962	– 1 962
Doorwerking (hogere) ontvangsten		405	405
Overhevelingen tussen departementen		640	640
Totaal beleidsmatige mutaties	12 438	– 20 762	– 8 324
Totaal mutaties	12 438	– 20 762	– 8 324

Toelichting

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen voor de personele en materiële exploitatie. De doorwerking van de minderuitgaven in 2011 wordt verwerkt in de eindejaarsmarge. De minderuitgaven in 2011 voor de personele en materiële exploitatie resulteren voor het CLSK in een verhoging van het uitgavenbudget voor 2012.

Interne herschikkingen CLSK en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne herschikking binnen het CLSK om de activiteiten te laten aansluiten op de artikelonderdelen en de hieraan gekoppelde activiteiten (€ 3,6 miljoen). Tevens zijn opgenomen de herschikkingen tussen de defensieonderdelen. Het betreft hier onder meer het voor een deel onderbrengen (onderhoud infrastructuur) van Groep Geleide Wapens van CSLK naar de CLAS (–€ 7,1 miljoen) en internationaal geplaatste militair personeel van Fort Hood naar CDC (–€ 2,5 miljoen).

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is onder meer een gevolg van;

- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 10,1 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 0,9 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 0,6 miljoen);
- de overige personele mutatie (€ 0,8 miljoen) betreft bijstelling voor de zogenaamde zakgeldregeling.

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. Vorig jaar is formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) van het FBD overgeheveld.

Doorwerking ontvangsten

De hogere verwachte ontvangsten werkt door op het uitgavenbudget.

Overhevelingen tussen departementen

Van het ministerie van Financiën is een structureel bedrag van € 640 000 ontvangen als BTW compensatie voor de buitenlandse opleidingen als gevolg van veranderde regelgeving in 2010.

Beleidsartikel 24 Commando Koninklijke marechaussee (CKmar)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	372 144	372 144	13 434	385 578					
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Operationele taakvel- den Commando Kmar,	6 385	6 385	308	6 693					
Totaal programma- uitgaven	6 385	6 385	308	6 693	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven									
Staf Commando Kmar	11 949	11 949	– 163	11 786					
Operationele eenheden	350 913	350 913	13 289	364 202					
Bijdragen aan SSO's	2 897	2 897	0	2 897					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
<i>personele uitgaven</i>	<i>278 207</i>	<i>278 207</i>	<i>2 326</i>	<i>280 533</i>					
<i>huisvesting</i>	<i>29 263</i>	<i>29 263</i>	<i>1 274</i>	<i>30 537</i>					
<i>ICT</i>	<i>16 970</i>	<i>16 970</i>	<i>1 007</i>	<i>17 977</i>					
<i>overige exploitatie</i>	<i>41 319</i>	<i>41 319</i>	<i>8 519</i>	<i>49 838</i>					
Totaal apparaatsuitga- ven	365 759	365 759	13 126	378 885	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	372 144	372 144	13 434	385 578	0	0	0	0	0
Totaal ontvangsten	4 652	4 652	0	4 652					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties		0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	308	2 792	3 100
Interneerschikking CKMar en tussen defensieonderdelen		260	260
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		– 2 359	– 2 359
Ontvlechting facilitair bedrijf		– 1 003	– 1 003
Overhevelingen tussen departementen		13 436	13 436
Totaal beleidsmatige mutaties	308	13 126	13 434
Totaal mutaties	308	13 126	13 434

Toelichting
Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen voor de personele en materiële exploitatie. De doorwerking van de minderuitgaven in 2011 wordt verwerkt in de eindejaarsmarge. De minderuitgaven in 2011 voor de personele en materiële exploitatie resulteren voor het CKmar in een verhoging van het uitgavenbudget voor 2012.

Interne herschikkingen CKmar en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne neutrale herschikking binnen het CKmar om de budgetten te laten aansluiten op de artikelonderdelen en de hieraan gekoppelde activiteiten. Tevens zijn opgenomen de herschikkingen tussen de defensieonderdelen. Het betreft hier onder meer het voor een deel onderbrengen (onderhoud infrastructuur) van de Willem III kazerne van CLAS naar Kmar (€ 0,4 miljoen) en het onderbrengen van subsidies (stichting Kmar Museum) bij de Bestuursstaf (–€ 0,1 miljoen).

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling van de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (€ 0,4 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 4,0 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 0,6 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 0,4 miljoen);
- de overige personele mutatie (€ 0,2 miljoen) betreft bijstelling voor de zogenaamde zakgeldregeling.

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. Vorig jaar is formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) van het FBD overgeheveld.

Overhevelingen tussen departementen

Dit betreft een convenant tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het ministerie van Defensie met betrekking tot de beveiliging van ambassades in het buitenland door het personeel van het CKmar.

Beleidsartikel 25 Defensie Materieel Organisatie (DMO)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	1 815 726	1 662 832	– 2 872	1 659 960					
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Voorzien in nieuw materieel,	844 862	844 862	9 469	854 331	– 1 200	– 1 200	– 800		
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>zeestrijdkrachten</i>	216 911	216 911	– 34 294	182 617					
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>landstrijdkrachten</i>	195 513	195 513	5 411	200 924					
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>luchtstrijdkrachten</i>	221 735	221 735	55 566	277 301	400	400			
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>Koninklijke marechaussee</i>	13 733	13 733	8 054	21 787					
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>Defensiebreed</i>	186 512	186 512	– 26 956	159 556	– 1 600	– 1 600	– 800		
<i>waarvan Investerings</i>									
<i>overig</i>	10 458	10 458	1 688	12 146					

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Instandhouding van materieel,	648 323	648 323	- 60 661	587 662					
<i>waarvan Logistieke ondersteuning</i>									
<i>zeestrijdkrachten</i>	173 750	173 750	- 16 333	157 417					
<i>waarvan Logistieke ondersteuning</i>									
<i>landstrijdkrachten</i>	241 311	241 311	- 32 255	209 056					
<i>waarvan Logistieke ondersteuning</i>									
<i>luchtstrijdkrachten</i>	233 262	233 262	- 12 073	221 189					
Totaal programma-uitgaven	1 493 185	1 493 185	- 51 192	1 441 993	- 1 200	- 1 200	- 800	0	0
Apparaatsuitgaven									
Staf DMO	8 259	8 259	4 228	12 487					
Ondersteuning operationele eenheden	463 261	310 367	42 817	353 184					
Bijdragen aan SSO's	1 758	1 758	- 325	1 433					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
<i>personele uitgaven</i>	273 167	120 273	4 592	124 865					
<i>huisvesting</i>	81 719	81 719	14 641	96 360					
<i>ICT</i>	18 652	18 652	542	19 194					
<i>overige exploitatie</i>	99 740	99 740	26 945	126 685					
Totaal apparaatsuitgaven	473 278	320 384	46 720	367 104	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	1 966 463	1 813 569	- 4 472	1 809 097	- 1 200	- 1 200	- 800	0	0
Totaal ontvangsten	231 325	231 325	0	231 325					
<i>waarvan Verkoopopbrengsten</i>	180 658	180 658	0	180 658					
<i>waarvan Overige ontvangsten</i>	50 667	50 667	0	50 667					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	- 25 200	- 19 685	- 44 885
Interneerschikking DMO en tussen defensieonderdelen	- 24 592	45 100	20 508
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		- 2 743	- 2 743
Ontvlechting facilitair bedrijf		- 525	- 525
Overhevelingen tussen departementen	- 1 400	- 27	- 1 427
Doorwerking ontvangsten verkoopop- brengsten		24 600	24 600
Totaal beleidsmatige mutaties	- 51 192	46 720	- 4 472
Totaal mutaties	- 51 192	46 720	- 4 472

Toelichting

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen voor de investeringen en personele en materiële exploitatie. In de programma-uitgaven betreft het de doorwerking van de meeruitgaven voor brandstof in 2011 (het optoppen van de voorraden –€ 38,9 miljoen) en de minder uitgaven in 2011 voor investeringen (o.a. de projecten JSS, Chinook en JSF, € 13,7 miljoen). In de apparaatuitgaven betreft het de doorwerking van de meeruitgaven voor materiële exploitatie in 2011. De doorwerking van de eindejaarsmarge resulteert voor de DMO in een vermindering van het uitgavenbudget voor 2012 van € 44,9 miljoen.

Interne herschikkingen DMO en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne herschikking binnen het DMO programma (€ 24,5 miljoen) en apparaat (€ 45,1 miljoen) om de budgetten te laten aansluiten op de artikelonderdelen en de hieraan gekoppelde activiteiten. De herschikking binnen de programma-uitgaven betreft enerzijds de prijsbijstelling van de brandstoffen (€ 18 miljoen) en anderzijds het neerwaarts bijstellen van de operationele materiële zaken bij de logistieke onderhoudsbedrijven (– € 43 miljoen). De herschikking binnen de apparaatsuitgaven betreft onder meer het bijstellen van de gebruikersvergoeding infrastructuur (€ 15 miljoen) en overige materiële exploitatie (€ 30,1 miljoen).

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van:

- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 9,8 miljoen);
- de maatregel in het kader van ontslagbescherming (€ 5,7 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 1,1 miljoen);
- en nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 0,2 miljoen).

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. In 2011 is de formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) naar het FBD overgeheveld.

Overhevelingen tussen departementen

Het ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie (EL&I) financiert deels mee met de upgrade van 4 van de 5 Mass radars, tot een maximum van € 1 miljoen (periode tot en met 2014). De bijdrage van EL&I voor 2012 is € 0,2 miljoen. Daartegenover draagt DMO bij aan het ministerie van EL&I voor een bedrag van € 27 000 euro voor financiering nieuw handelsregister en € 0,8 miljoen (meerjarig tot een bedrag van € 3,2 miljoen) voor de onderzoekskernreactor Pallas. Voor de onderzoekskernreactor Oyster van OCW draagt DMO bij voor € 0,8 miljoen (tot een bedrag van € 2,4 miljoen).

Doorwerking ontvangsten

De hogere verwachte ontvangsten van Domeinen voor afstoting van infrastructuur (zie ontvangsten CDC) worden verwerkt op het uitgaven-budget (investeringen) DMO.

Beleidsartikel 26 Commando DienstenCentra (CDC)

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	988 278	988 278	73 341	1 061 619					
Uitgaven									
Programma-uitgaven									
Dienstverlenende eenheden	12 262	12 262	– 762	11 500					
Investeringen infrastructuur	157 749	157 749	16 137	173 886					
Investeringen informatievoorziening	69 680	69 680	– 340	69 340					
Totaal programma-uitgaven	239 691	239 691	15 035	254 726	0	0	0	0	0
Apparaatsuitgaven									
Staf CDC	20 858	20 858	0	20 858					
Ondersteuning operationele eenheden	769 289	769 289	58 606	827 895	1 206	1 206	1 206	1 206	1 206
Bijdragen aan SSO's	9 013	9 013	– 300	8 713					
Attachés	20 327	20 327	0	20 327					
Apparaatsuitgaven verdeeld naar categorie:									
personele uitgaven	423 911	423 911	41 234	465 145					
huisvesting	96 365	96 365	8 486	104 851					
ICT	143 152	143 152	4 539	147 691					
overige exploitatie	156 058	156 058	4 048	160 106					
Totaal apparaatsuitgaven	819 487	819 487	58 306	877 793	1 206	1 206	1 206	1 206	1 206
Totaal Uitgaven	1 059 178	1 059 178	73 341	1 132 519	1 206	1 206	1 206	1 206	1 206
Totale ontvangsten	53 769	53 769	54 994	108 763					
waarvan verkoopopbrengsten	9 400	9 400	44 600	54 000					
waarvan overige ontvangsten	44 369	44 369	10 394	54 763					

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties			
Totaal autonome mutaties	0	0	0
Beleidsmatige mutaties			
Doorwerking EJM	– 29 103	3 292	– 25 811
Interne herschikking CDC en tussen defensieonderdelen	44 138	21 023	65 161
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling		1 477	1 477
ontvlechting facilitair bedrijf		27 224	27 224
Overhevelingen tussen departementen		– 6 404	– 6 404
Doorwerking ontvangsten		30 394	30 394
Verkoopopbrengst Knoopkaz. omzetten in structurele exploitatie PPS		– 20 000	– 20 000
PPS kromhoutkaz exploitatie		1 300	1 300

Omschrijving	Programma uitgaven	Apparaat uitgaven	Totaal
Totaal beleidsmatige mutaties	15 035	58 306	73 341
Totaal mutaties	15 035	58 306	73 341

Toelichting

De doorwerking van de eindejaarsmarge en de hogere ontvangsten bij CDC, waarvan de doorwerking verwerkt wordt op de apparaatsuitgaven van CDC en DMO, samen met de interne herschikking, leiden er toe dat per saldo de investeringen toenemen met € 15 miljoen en een bijstelling plaats vindt bij de ondersteuning van de operationele eenheden van € 58,3 miljoen.

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen, in dit geval voor investeringen infrastructuur en personele en materiële exploitatie bij de ondersteuning van operationele diensten. De doorwerking van de meer en minderuitgaven in 2011 wordt verwerkt in de eindejaarsmarge. De vervroegde uitgaven in 2011 voor investeringen infrastructuur (€ 31 miljoen) en de minder uitgaven bij ondersteuning operationele diensten (– € 5 miljoen) resulteren voor het CDC in een vermindering van het uitgavenbudget voor 2012.

Interne herschikkingen CDC en tussen defensieonderdelen

De interne herschikking betreft ondermeer de genomen maatregelen in het kader van «*krijgmacht op orde*» voor de financiering van de eerste investeringen van het herbeleggingsplan vastgoed en voor het uitvoeren van infrastructurele aanpassingen om te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen (€ 34,9 miljoen) en sanering en afstoting Hembrug (€ 10 miljoen). Herschikking tussen defensieonderdelen (€ 4 miljoen) betreft o.a. bij het CDC onderbrengen van de internationale functies van Fort Hood (van CLSK) en diverse objecten in Duitsland (van de CLAS). De overige herschikkingen betreffen de bijstelling van de apparaatsuitgaven voor de ondersteuning van de operationele eenheden (€ 16,3 miljoen).

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 0,7 miljoen);
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 1,4 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg, waarvan de uitkering van 3 maanden drukt bij het onderdeel (€ 0,6 miljoen);
- de maatregel in het kader van ontslagbescherming (€ 0,2 miljoen).

Ontvlechting facilitair bedrijf

De facilitaire activiteiten binnen Defensie worden geconcentreerd binnen het Facilitair Bedrijf Defensie (FBD) bij de CDC Divisie Facilitair & logistiek. Vorig jaar is formatie overgeheveld. Dit jaar zijn de overige personele en materiële budgetten (waaronder ook de werkplekdiensten) van het FBD overgeheveld.

Overhevelingen tussen departementen

Vanuit Defensie wordt een bijdrage overgeheveld naar het ministerie van Veiligheid en Justitie voor de centrale exploitatiekosten voor het project C 2000 (€ 6,3 miljoen) en een structurele bijdrage in de beheerskosten van de CT infobox € 94 000 naar het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Doorwerking ontvangsten / verkoopopbrengst Knoopkazerne omzetten exploitatie Kromhout

De hogere verwachte ontvangsten van Domeinen voor afstoting van infrastructuur (€ 24,6 miljoen) worden verwerkt op het uitgavenbudget DMO. De overige ontvangsten (€ 10,4 miljoen) worden verwerkt op het uitgavenbudget (ondersteuning operationele eenheden) binnen CDC. De verkoopopbrengst van de Knoopkazerne (€ 20,0 miljoen) vloeit toe naar het ministerie van Financiën, omdat het onderdeel uitmaakt van de financiering van het PPS project Kromhoutkazerne (KHK), waarmee de exploitatie PPS KHK tot einde looptijd (2025) jaarlijks wordt verhoogd met € 1,3 miljoen.

Ontvangsten

Omschrijving	Overige ontvangsten domeinen	Domeinen ontvangsten	Totaal
Bijstelling ontvangsten	10 394	44 600	54 994
Totaal mutaties	10 394	44 600	54 994

Toelichting

De stijging wordt enerzijds veroorzaakt door de in 2011 uitgestelde DBBO vordering voor bewakingsdiensten (€ 3,3 miljoen) en anderzijds door verwachte hogere ontvangsten op medisch en geneeskundig gebied (€ 4,2 miljoen) en voor geleverde diensten op het gebied van transport (€ 2,9 miljoen).

De ontvangsten van Domeinen zijn een doorschuif uit 2011 en betreffen onder meer de verkoop van de complexen Hogeweg en Kanaalweg (€ 24,6 miljoen) en de opbrengst van de verkoop van de Knoopkazerne (€ 20 miljoen).

Niet-Beleidsartikel 70 Geheime uitgaven

Bedragen x € 1 000	oorspronke- lijke voorge- stelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Uitgaven en verplichtin- gen	5 251	5 251	5 251	5 014					
Geheime uitgaven	5 251	5 251	- 237	5 014					
Totaal uitgaven en verplichtingen	5 251	5 251	5 251	5 014					

Omschrijving	Totaal
Autonome mutaties	
Totaal autonome mutaties	0
Beleidsmatige mutaties	
Interne herschikking Geheim en tussen defensieonderdelen	– 237
Totaal beleidsmatige mutaties	– 237
Totaal mutaties	– 237

Niet-Beleidsartikel 80 Nominaal en onvoorzien

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	146 908	146 908	47 830	194 738					
Uitgaven									
Nader te verdelen	146 908	146 908	47 964	194 872	15 519	14 651	14 402	14 352	14 317
Totaal uitgaven	146 908	146 908	47 964	194 872	15 519	14 651	14 402	14 352	14 317

Omschrijving	Totaal
Autonome mutaties	
Totaal autonome mutaties	0
Beleidsmatige mutaties	
Definitieve EJM	186 134
Doorwerking EJM	44 179
Interne herschikking nominaal en tussen defensieonderdelen	– 97 993
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling	– 102 348
ontvlechting facilitair bedrijf	171
Overhevelingen tussen departementen	1 404
uitdeling loonbijstelling tranche 2012	16 417
Totaal beleidsmatige mutaties	47 964
Totaal mutaties	47 964

Toelichting

Definitieve eindejaarsmarge / Doorwerking eindejaarsmarge

Op dit artikel wordt in eerste instantie de definitieve eindejaarsmarge uit 2011 verwerkt. Vervolgens wordt de doorwerking van de eindejaarsmarge verwerkt bij het desbetreffende defensieonderdeel. Het restant wordt toegevoegd op dit artikel, ter financiering van de interne herschikkingen en bijstelling van de personele uitgaven. Daarnaast is een bedrag van € 107,2 miljoen gereserveerd ter compensatie van de veteranen die voor 1 juli 2007 gewond zijn geraakt tijdens daadwerkelijke uitzending in het kader van oorlogs- of crisisbeheersingsoperaties.

Interne herschikkingen CDC en tussen defensieonderdelen

De herschikkingen zijn onder meer het gevolg van genomen maatregelen in het kader van «*krijgmacht op orde*» zoals de bijstellingen voor brandstof (–€ 18 miljoen), het bijstellen van de opleidingen (–€ 16,7 miljoen), de financiering van de eerste investeringen van het herbeleg-

gingsplan vastgoed en het uitvoeren van infrastructurele aanpassingen om te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen (totaal –€ 34,9 miljoen), instandhouding operationele eenheden (urgente projecten –€ 8 miljoen), afstoting en sanering Hembrug (–€ 10 miljoen), operationele toelages en overige mutaties (–€ 10,3 miljoen).

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 6 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 5,6 miljoen).
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (–€ 12 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg (–€ 78,7 miljoen).

Overhevelingen tussen departementen

Op dit artikel is het restant van de bijdrage van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de bescherming van ambassades door CKmar opgenomen (€ 2,1 miljoen). Naar de Nationale Ombudsman (ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) is structureel een bedrag van € 300 000 overgeheveld voor het instellen van een veteranenombudsman en de uitvoeringskosten daarvan. De bijdrage (€ 346 000) aan de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR) voor 2012 is eveneens overgeheveld naar het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Uitdeling loonbijstelling

Op dit artikel is de component sociale lasten ontwikkeling van de loonbijstelling voor 2012 toegevoegd. Zodra het sociale lasten deel van de loonverdeling per defensieonderdeel is vastgesteld, worden mutaties nader verwerkt op de desbetreffende artikelonderdelen.

Niet-beleidsartikel 90 Algemeen

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	202 650	202 650	21 110	223 760					
Programma-uitgaven									
Milieu-uitgaven	5 481	5 481	0	5 481					
Subsidies en bijdragen	19 282	19 282	2 681	21 963					
Bijdragen aan de Navo Internationale samenwerking	73 240	73 240	4 619	77 859					
Wetenschappelijk onderzoek	3 904	3 904	0	3 904					
Overige uitgaven	63 995	63 995	6 177	70 172					
	36 748	36 748	7 633	44 381					
Totaal programma- uitgaven	202 650	202 650	21 110	223 760	0	0	0	0	0
Totaal ontvangsten	318	518	10 416	10 934					

Omschrijving	Programma uitgaven	Totaal
Autonome mutaties		
Totaal autonome mutaties	0	0
Beleidsmatige mutaties		
Doorwerking EJM	10 245	10 245
Interne herschikking BS en tussen defensieonderdelen	– 160	– 160
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling	638	638
Overhevelingen tussen departementen	– 29	– 29
Doorwerking ontvangsten	10 416	10 416
Totaal beleidsmatige mutaties	21 110	21 110
Totaal mutaties	21 110	21 110

Toelichting

De doorwerking van de eindejaarsmarge en de hogere ontvangsten (teruggave BTW NAVO projecten), waarvan de doorwerking verwerkt wordt op het programmadeel van Bestuursstaf, samen met de interne herschikking, leiden er toe dat per saldo de programma uitgaven toenemen met € 21,1 miljoen.

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen, in dit geval voor wetenschappelijk onderzoek en overige (departementale) uitgaven. De doorwerking van de minderuitgaven in 2011 wordt verwerkt in de eindejaarsmarge. De minderuitgaven in 2011 voor wetenschappelijk onderzoek en overige uitgaven (onder andere project Digi inkoop) resulteren voor de Bestuursstaf in een verhoging van het programma uitgavenbudget voor 2012.

Interne herschikkingen Bestuursstaf programma uitgaven en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne herschikking binnen het Bestuursstaf programma, voornamelijk bij subsidies en bijdragen (onder meer het gevolg van centraliseren van subsidies), NAVO bijdragen, wetenschappelijk onderzoek en overige uitgaven om de budgetten te laten aansluiten op de activiteiten.

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 0,6 miljoen).

Overhevelingen tussen departementen

Vanuit Defensie wordt een bijdrage van € 29 000 overgeheveld naar het ministerie van Algemene Zaken voor de financiering van het centraal beheer rijksstijl.

Doorwerking ontvangsten

De hogere verwachte ontvangsten van de teruggave van de BTW op de NAVO projecten (€ 10,4 miljoen) worden verwerkt op het programma uitgavenbudget Bestuursstaf.

Ontvangsten

Omschrijving	Programma ontvangsten	Totaal
Bijstelling ontvangsten NAVO projecten		10 416
Totaal mutaties	0	10 416

Toelichting

De bijstelling van de ontvangsten van de NAVO komt voort uit het teruggave verzoek BTW gebaseerd op de financieringswijze van het uitgevoerde NAVO Veiligheids Investerings Programma (*NVIP projecten*).

Niet-beleidsartikel 91 Centraal Apparaat

Bedragen x € 1 000	oorspronkelijke voorgestelde begroting	vastgestelde begroting incl Nota van Wijziging	Mutatie 1e suppletoire begroting 2012	Stand 1e suppletoire begroting 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014	Mutatie 2015	Mutatie 2016	Mutatie 2017
Verplichtingen	1 475 982	1 475 982	23 373	1 499 355					
Uitgaven									
Apparaatsuitgaven									
Bestuursstaf	114 092	114 092	2 404	116 496					
Militaire inlichtingen- en Veiligheidsdienst <i>waarvan personele uitgaven</i>	79 592	79 592	- 8 443	71 149					
<i>waarvan ICT</i>	146 448	146 448	- 10 913	135 535					
<i>waarvan overige exploitatie</i>	18 648	18 648	3 126	21 774					
<i>28 588</i>	28 588	28 588	1 117	29 705					
Pensioenen en uitkeringen	1 167 993	1 167 993	- 53 637	1 114 356					
Wachtgeld en, inactiviteitsweden en SBK-gelden	111 144	111 144	83 049	194 193					
Ziektekostenvoorziening	3 161	3 161	0	3 161					
Totaal apparaatsuitgaven	1 475 982	1 475 982	23 373	1 499 355					
Totaal ontvangsten	6 582	6 382	200	6 582					

Omschrijving	Apparaat uitgaven	Totaal
Autonome mutaties		
Totaal autonome mutaties	0	0
Beleidsmatige mutaties		
Doorwerking EJM	- 3 828	- 3 828
Interne beschikking Centraal Apparaat en tussen defensie-onderdelen	5 526	5 526
Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling	70 940	70 940
Bijstelling pensioenen	- 50 000	- 50 000
Overhevelingen tussen departementen	535	535
Doorwerking ontvangsten	200	200
Totaal beleidsmatige mutaties	23 373	23 373
Totaal mutaties	23 373	23 373

Toelichting

Doorwerking eindejaarsmarge

De eindrealisatie 2011 wordt bepaald op basis van de gerealiseerde bedragen, in dit geval voor de uitgaven staf en pensioenen en uitkeringen. De doorwerking van de minderuitgaven (staf) en meeruitgaven (pensioenen en uitkeringen) in 2011 worden verwerkt in de eindejaarsmarge. De meer- en minderuitgaven in 2011 resulteren per saldo voor de Bestuursstaf in een verlaging van het apparaatsbudget voor 2012.

Interne herschikkingen Bestuursstaf programma uitgaven en tussen defensieonderdelen

Dit betreft een interne herschikking binnen apparaatsuitgaven, voornamelijk bijstelling op de werkplekdiensten, informatievoorziening en overig materiële exploitatie.

Bijstelling personele uitgaven en SBK regeling

De bijstelling op de personeel gerelateerde uitgaven is het gevolg van;

- de aanpassing van de geprognosticeerde middensommen voor 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 3 miljoen);
- aangepaste aantallen personeel in 2012 op basis van de realisatie 2011 (–€ 9,3 miljoen)
- de uitdeling van het restant van de loonbijstelling tranche 2011 (€ 4,6 miljoen);
- nieuw SBK beleid als gevolg van het arbeidsvoorwaardenoverleg (€ 78,7 miljoen).

Bijstelling pensioenen

De raming voor pensioenen is met de najaarsnota 2011 bijgesteld op basis van het realisatiebeeld, waarbij een eerder in 2012 geplande betaling in 2011 gerealiseerd is, hierdoor wordt het budget voor 2012 verminderd.

Overhevelingen tussen departementen

Van de ontvangen bijdrage van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de bescherming van ambassades door CKmar personeel (€ 16 119) wordt voor pensioenen en uitkering een bedrag van € 0,6 miljoen toegevoegd aan budget centraal apparaat. Vanuit Defensie wordt een bijdrage van € 94 000 overgeheveld naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de financiering van CT infobox.